

ՄԱՀ ՀՆԱԳԵՏ ԿԱՐՈ ՂԱՖԱԴԱՐՅԱՆԻ

(1907—1976)

Երկարատև և ծանր հիվանդությունից հետո, հոկտեմբերի 21-ին, 69 տարեկան հասակում, վախճանվեց պատմական գիտությունների դոկտ.-պրոֆ., մեծավաստակ հնագետ, գիտության վաստակավոր գործիչ և Մայր Աթոռին առընթեր ճարտարապետների հանձնաժողովի անդամ Կարո Գրիգորի Ղաֆադարյանը:

Հայագիտությունը ծանր կորուստ կրեց:

Մայր Աթոռը և անձամբ Հայոց Հայրապետը, Որը մեծ բարեկամությամբ կապված էր վաստակաշատ հնագետի հետ, հարազատորեն և հայրաբար բաժանեցին հայ ժողովրդի վիշտն ու հայ մշակույթի կրած մեծ կորուստը:

Հանգուցյալը ծնվել է 1907 թվականին Ախալցխա քաղաքում: Նրա ծնողները ժամանակին Ծուղրուք գյուղի բնակիչներ էին, թուրքական յաթաղանից ազատվելու համար Կարինի շրջանից փախած հայ գաղթականների զավակներ:

Կ. Գ. Ղաֆադարյանն իր միջնակարգ կրթությունը ստացել է Ախալցխայի հայկական դպրոցում: 1931-ին ավարտելով Երևանի պետական համալսարանի պատմագրական ֆակուլտետը, աշխատանքի է անցնում Էջմիածնի Մատենադարանում, որտեղ և ծնվում են նրա հայագիտական առաջին երախայրիքները, և այնուհետև, մինչև իր կյանքի վերջը, Ղաֆադարյանը նվիրվում է ամբողջությամբ Հայաստանի հնագիտության ուսումնասիրությանը:

Հանգուցյալը 45 տարի շարունակ սրտագին ջանքեր է գործադրում Հայաստանի հնագիտական ու ճարտարապետական հուշարձանների հաշվառման ու գիտական ու-

սումնասիրության բնագավառում՝ հաճախ անձամբ ղեկավարելով մի շարք արշավախմբերի աշխատանքները:

Կ. Գ. Ղաֆադարյանի անվան հետ են

կապված մանավանդ Հայաստանի խոշորագույն քաղաքամայր Դվինի՝ 31 տարի շարունակ տևող պեղումները, որոնց նա նվիրել է երկու հատոր մեծաթեք ուսումնասիրություններ (երկրորդ հատորը՝ ձեռագիր):

1940 թվականին Կ. Գ. Ղաֆադարյանը նշանակվել է Հայաստանի պատմության թանգարանի տնօրեն և շնորհակալ աշխատանքներ կատարել Հայաստանում թանգարանային գործի կազմակերպման և ղեկավարման բնագավառում:

1959 թվականից մինչև իր մահը հանգուցյալը գլխավորել է ՀՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի միջնադարյան բաժնի աշխատանքները:

Բազմակողմանի և բեղուն է եղել Կ. Գ. Ղաֆադարյանի գրիչը: Նա հեղինակ էր հայ ժողովրդի պատմության, հնագիտության, մշակույթի տարբեր բնագավառներին նվիրված բազմաթիվ ու արժեքավոր մենագրությունների:

1956 թվականից սկսած Տ. Տ. Վազգեն Ա. Հայոց Հայրապետի նախաձեռնությամբ Մայր Աթոռին առընթեր կազմված հայրենի անվանի ճարտարապետների հանձնաժողովի պատվական ու նվիրյալ անդամներից մեկն էր Կ. Գ. Ղաֆադարյանը, որն իր ճարտարապետ ընկերների հետ միասին, ինքնաբերական նվիրումով և հայ մարդու մեծ սիրով, իր վրա էր վերցրել Մայր Աթոռի, վանքերի, եկեղեցիների վերանորոգչական և ընդհանրապես շինարարական մեծ ձեռ-

նարկների մասնագիտական ղեկավարությունը՝ մարմին տալու շինարար Հայրապետի կառուցողական ծրագրերին:

Հայոց Հայրապետը Կ. Գ. Ղաֆադարյանի մահվան առթիվ նրա ընտանիքին և հարազատներին ողարկեց 22 հոկտեմբեր 1976 թվակիր հետևյալ ցավակցական հեռագիրը.

«Խոր վշտով Զեզ ենք ներկայացնում Մեր ցավակցությունները՝ Զեր հարազատի՝ մեծանուն պրոֆեսոր Կարո Ղաֆադարյանի վաղաժամ մահվան առթիվ: Հանգուցյալը բաժանվում է երկրային կյանքից գիտական ու հայրենասիրական մեծ ծառայություններով, որ երբեք չեն մոռացվելու: Երախտագիտությամբ պիտի հիշվի նաև նրա անձնվեր աշխատանքը՝ հոգուտ սուրբ Էջմիածնի և մեր պատմական սրբավայրերի վերականգնման նվիրական գործում:

Լույս և օրհնություն Կարո Ղաֆադարյանի անկորնչելի գիտական վաստակին:

Լույս և օրհնություն նրա ազնիվ ու արդար հոգուն:

Հարգանք մեծանուն գիտնականի վաստակին, ազնիվ ու հայրենասեր հայ մարդու հիշատակին:

Ա. Հ.

